

Oponentský posudok habilitačnej práce

MUDr. Blanky Vavřinkovej, CSc.

Vliv abusu pervitinu a heroínu na průběh těhotenství, vývoj  
a trofiku plodu, změny v placentární cirkulaci.

Substituce buprenorphinem a metadonem u těhotných závis-  
lých na opioidech, její vliv na průběh těhotenství, poporodní  
adaptaci novorozence a sociální adaptaci.

Vypracoval:

Doc. MUDr. Martin Redecha, Ph.D.

I. gynekologicko-pôrodnická klinika Lekárskej fakulty Univerzity Komenského  
a Univerzitnej nemocnice v Bratislave

Bratislava, 21. júl 2019

Z poverenia prof. MUDr. Jiřího Mandáka, Ph.D., děkana Lékařské fakulty UK v Hradci Králové zo dňa 5. júna 2019, v zmysle § 72 zákona České republiky o vysokých školách č. 111/1998 Sb. týkajúceho sa habilitačných konaní, som vypracoval tento oponentský posudok na habilitačnú prácu MUDr. Blanky Vavřínkovej, CSc., v odbore gynekológia a pôrodníctvo, na tému „Vliv abusu pervitinu a heroínu na průběh těhotenství, vývoj a trofiku plodu, změny v placentární cirkulaci. Substitute buprenorphinem a metadonem u těhotných závislých na opioidech, její vliv na průběh těhotenství, poporodní adaptaci novorozence a sociální adaptaci“.

Predložená habilitačná práca MUDr. Blanky Vavřínkovej, CSc. nazvaná „Vplyv abusu pervitinu a heroínu na průběh těhotenství, vývoj a trofiku plodu, změny v placentární cirkulaci. Substitute buprenorphinem a metadonem u těhotných závislých na opioidech, její vliv na průběh těhotenství, poporodní adaptaci novorozence a sociální adaptaci.“ má spolu 86 číslovaných strán, obsahuje spolu 19 tabuliek a 11 grafov.

V úvode práce, ktorý je rozdelený do 5 podkapitol, sú na 29 stranách popísané všeobecné teoretické poznatky o drogách a drogových závislostiach. Uvedené sú predpokladané vplyvy jednotlivých typov drog na tehotnosť, pôrod a na plod. Popísané sú aj možnosti liečby jednotlivých závislostí a tiež niektoré epidemiologické údaje o aktuálnej situácii závislostí v ČR.

Podstatná časť práce je zostavená z dvoch samostatných pôvodných štúdií autorky, z ktorých prvá práca „Vliv abusu pervitinu a heroínu na průběh těhotenství, vývoj a trofiku plodu, změny v placentární cirkulaci“, podľa toho, ako to píše samotná autorka v úvode, začala vznikať ešte v 90.-tych rokoch minulého storočia, keď aj do našich krajín začali prenikať drogy a s tým aj nová problematika drogovej závislosti a aj tehotností u drogovovo závislých žien. Cieľom tejto časti práce bolo posúdiť vplyv vybraných omamných látok na graviditu, pôrod a popôrodnú adaptáciu novorodenca. Autorka porovnávala súbory žien závislých od heroínu a pervitínu, získané výsledky porovnávala z náhodne vybranou skupinou žien bez anamnézy závislosti od drog. V jednotlivých skupinách žien boli analyzované základné údaje zo sociálnej, rodinnej a osobnej anamnézy, základné údaje o prenatalnej starostlivosti, priebehu tehotností a pôrodu, intrauterinnom vývoji plodu, a o jeho stave po pôrode. Autorka svojimi výsledkami potvrdila niektoré už známe údaje v tejto oblasti zo zahraničných štúdií. Výsledkom práce bolo vypracovanie odporučených postupov využiteľných v praktickej starostlivosti o drogovovo závislé tehotné ženy a ich deti. Druhá časť práce vznikala neskôr, v rokoch 2006-2016, po zavedení substitučných programov v starostlivosti o drogovovo závislé osoby. Cieľom tejto časti práce bolo stanoviť do akej miery je priebeh tehotnosti, prenatalnej starostlivosti, samotné peripartálne obdobie a tiež novorodenec žien závislých od opioidov ovplyvnený sub-

stitučnou liečbou metadonom alebo buprenorfinom. Autorka potvrdila v podmienkach ČR niektoré známe výsledky veľmi dôležité pre prax, v prenatálnej starostlivosti, pôrode a v starostlivosti o novorodenca s touto liečbou.

Vzhľadom na to, že ide vlastne o spojenie dvoch samostatných pôvodných prác, má predložená habilitačná práca neobvykle dlhý názov, ktorý však podrobne vystihuje jej podstatu. Prvá štúdia tvorí 22 strán z predloženej práce, druhá 17 strán. Obe sú klasicky stavané a obsahujú typické súčasti pôvodných prác. V oboch sú samostatne uvedené ciele, súbor a metodika, výsledky a diskusia. V oboch štúdiách sú na základe autorkou získaných výsledkov samostatne uvedené závery prác a odporúčenia pre prax, ktoré z nich priamo vyplývajú.

Po formálnej stránke má práca veľmi peknú, možno povedať nadštandardnú grafickú úpravu, nie vždy obvyklú pre takéto typ prác. Text je spracovaný veľmi prehľadne, je dobre zrozumiteľný, problémy sú presne a exaktne definované, bez zbytočného zastierania nejasností. To všetko prispieva k tomu, že text jednotlivých častí práce je pre čitateľa dobre zrozumiteľný a práca sa dobre číta. Obsah príspevkov oboch častí, získané výsledky ale aj diskusie k nim a tiež odporúčené závery sú pochopiteľné a jasne vyplývajú z výsledkov prác. Pokiaľ to môžem posúdiť, jazyková aj gramatická úprava práce je na dobrej úrovni. Preklepy, tlačové a gramatické chyby sa naozaj vyskytujú len zriedkavo.

Literárne odkazy sú uvádzané v súlade s citačnými normami. Zoznam literatúry je spoločný pre celú prácu a obe jej časti, obsahuje spolu 51 citovaných prác domácich a zahraničných autorov, z ktorých nie všetky sú však graficky jednotne spracované. Vo väčšine ide o aktuálne práce z posledných 10 rokov, čo je vzhľadom na tému práce prirodzené.

Posledná, desiatá kapitola predloženej práce obsahuje citačný súbor 21 publikácií autorky bezprostredne súvisiacich s danou problematikou. Ide o práce publikované väčšinou v domácich odborných časopisoch a kapitoly v monografiách.

Habilitačná práca, podľa môjho názoru, splnila svoj cieľ. Prináša v danej oblasti niektoré nové poznatky a najmä nenahraditeľné skúsenosti, s ktorými sú dnešní lekári, pôrodníci, neonatológovia, ale aj psychiatri a psychológovia stále častejšie konfrontovaní a môžu mať podstatný význam pre starostlivosť o drogovu závislé pacientky a ich novorodencov. Na základe skúseností z iných vyspelých západných krajín možno predpokladať, že v neďalekej budúcnosti počet takýchto pacientok aj našom regióne ešte pribudne.

Autorka vo svojej habilitačnej práci preukázala v danej oblasti dostatočné teoretické znalosti, potvrdila schopnosť vedecky pracovať, svoje získané poznatky a skúsenosti veľmi kultivovaným spôsobom odovzdávať aj ostatným. Habilitačná práca *MUDr. Blanky Vavřínkovej, CSc., „Vliv abusu pervitinu a heroínu na průběh těhotenství, vývoj a trofiku podu, změ-*

ny v placentárni cirkulaci. *Substituce buprenorphinem a metadonem u těhotných závislých na opioidech, její vliv na průběh těhotnství, poporodní adaptaci novorozence a sociální adaptaci*“ podľa môjho názoru spĺňa kritériá kladené na habilitačné práce. Preto odporúčam, aby sa práca po splnení ostatných náležitostí stala podkladom pre habilitáciu MUDr. Blanky Vavřinkovej, CSc. v odbore gynekológia a pôrodnictvo.

Doc. MUDr. Martin Reděcha, PhD.